

MINT Ekonomilerinin Makroekonomik Performansı Ve Sigortacılık Sektörünün Gelişimi Üzerine Bir Değerlendirme

Faruk AKIN¹

Makale Gönderim Tarihi: 17.08.2018

Makale Kabul Tarihi: 24.09.2018

Öz

2000’li yıllardan itibaren gösterdikleri büyüme performansı ile gelişen ekonomiler içerisinde ayrılan BRIC ekonomileri son yıllarda aynı performansı sergileyememiştir. BRIC ekonomilerinin büyüme performansındaki düşüş MINT ekonomileri tanımlamasının ortaya atılmasına yol açmıştır. MINT ekonomilerinin son dönemde gösterdikleri ekonomik performans ve önümüzdeki yirmi yıl için büyük bir demografik fırsata sahip olmaları bu ayrımının ortaya atılmasındaki temel nedenler olarak kabul edilmektedir. Bu çalışmanın amacı, MINT ekonomilerinin 2008-2016 dönemi ortalamalarına göre makroekonomik performanslarını ortaya koymaktır. Bu amaçla çalışmada beş göstergeden (büyüme oranı, enflasyon oranı, işsizlik oranı, cari denge/GSYH, bütçe dengesi/GSYH) yararlanılarak makroekonomik performans endeksi oluşturulmuştur. 2008-2016 dönemi ortalamalarından elde edilen sonuçlara göre, makroekonomik performansı en iyi olan ülke 98,8 endeks değeri ile Endonezya olmuştur. MINT ekonomileri mevcut potansiyellerini iyi kullanabilmeleri ve ekonomilerinin yapısal sorunlarına çözüm bulabilmeleri durumunda küresel ekonominin en önemli aktörleri arasında yer alabileceği görülmektedir. Çalışmada ayrıca MINT ekonomilerinde sigortacılık sektörünün durumu altı ölçütten (toplam prim üretimi, hayat prim üretimi, hayat dışı prim üretimi, kişi başına düşen prim üretimi, prim üretiminin GSYH’ye oranı ve dünya sigorta piyasasındaki payı) yararlanılarak karşılaştırmalı olarak değerlendirilmiştir. MINT ekonomileri içerisinde özellikle Nijerya’da sigortacılık sektörünün gelişim gösteremediği görülmektedir. Diğer taraftan MINT ekonomileri genelinde sigortacılık sektörünün

¹ Doç. Dr., Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi, Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu, drfarukakin@gmail.com, Orcid : 0000-0002-5921-2628

yeterince gelişmemiş olması geleceğe yönelik büyük bir potansiyelin varlığına da işaret etmektedir.

Anahtar Kelimeler: MINT Ekonomileri, Makroekonomik Performans, Sigortacılık Sektörü

Jel Kodları: E66, G22, J11

An Assessment on the Macroeconomic Performance and the Insurance Sector Development of the Mint Economies

Abstract

BRIC economies, which have distinguished themselves among developing economies with their growth performance since 2000s, haven't been able to deliver the same performance in the recent years. The decline in the growth performance of BRIC economies has led to the emergence of the definition of MINT economies. The economic performance that MINT economies have delivered recently and the fact that they have a significant demographic opportunity for the forthcoming two decades are considered to be the main reasons for this distinction. The purpose of this study is to present the macroeconomic performance of the MINT economies with regards to the averages of the period 2008-2016. A macroeconomic performance index was created for this purpose by utilizing five indicators (growth rate, inflation rate, unemployment rate, current account balance/GDP and budget balance/GDP). According to the results obtained from the averages of the period 2008-2016, the country with the best macroeconomic performance was Indonesia with 98.8 index value. If MINT economies utilize their current potential well and find solutions to the structural problems of their economies, it is considered that they are likely to be among the most important actors of the global economy. The condition of the insurance sector in the MINT economies was also evaluated comparatively by utilizing six criteria (total premium production, life premium production, non-life premium production, per capita premium production, premium production to GDP ratio and the share in the world insurance market). The insurance industry within the MINT economies, especially in Nigeria, is not making any progress. On the other hand, the fact that the insurance sector in the MINT economies is not sufficiently developed indicates a great potential for the future.

Keywords: MINT Economies, Makroekonomik Performans, Insurance Sector

Jel Codes: E66, G22, J11

1. Giriş

2001 yılı küresel ekonomide hızla büyüyen Brezilya, Rusya Hindistan ve Çin'i tanımlamak amacıyla bu ülkelerin baş harflerinden oluşan BRIC kısaltmasının ortaya atıldığı bir yıl olmuştur. BRIC ekonomileri gösterdikleri ekonomik performans ve potansiyelleri ile dünyanın en önemli gelişen piyasalarından oluşmaktadır. Goldman Sachs tarafından BRIC ekonomilerinin 2032 yılına kadar G7 ekonomileri kadar büyük olabileceği öngörülmüştür (Haibin, 2012:1). Ancak BRIC ekonomilerinin ekonomik performanslarının bozulması küresel ekonomide yeni arayışlara yol açmış ve bunun bir neticesi olarak aralarında Türkiye'nin de bulunduğu MINT (Meksika, Endonezya, Nijerya, Türkiye) ekonomileri oluşturulmuştur (Yılmaz, 2014:1). MINT ekonomileri içinde en kalabalık ülke 267 milyonluk nüfusu ile Endonezya'dır. Endonezya'yı 196 milyonluk nüfusu ile Nijerya ve 132 milyonluk nüfusu ile Meksika takip etmektedir. Türkiye 82 milyonluk nüfusu ile MINT ekonomileri içerisinde nüfusun en az olduğu ülkedir. Dünya Ekonomik Forumu'nun 2017-2018 Küresel Rekabetçilik Endeksi'nde (KRE) incelenen 137 ülke içerisinde Endonezya 41., Meksika 51. Türkiye 53. ve Nijerya 127. sıradadır. Dünya Bankası'nın İş Yapma Kolaylığı (İYK) adlı raporunda, 190 ülke içerisinde 2016 yılı itibarıyla Meksika 47., Türkiye 69., Endonezya 91. ve Nijerya 169. sırada yer almaktadır. Birleşmiş Miller Kalkınma Programı (UNDP) tarafından yayımlanan insani gelişme raporuna göre, Türkiye'nin 2015 yılındaki İGE değeri 0,761'dir. Bu değerle Türkiye, yüksek insani gelişme kategorisinde yer almış ve 188 ülke ve bölge arasında 71. olmuştur. 1980 ve 2015 yılları arasında ise Türkiye'nin İGE değeri 0,492'den 0,761'e yükselmiştir. İnsani gelişmişlik endeksinde (İGE), Türkiye 71., Meksika 77., Endonezya 113. ve Nijerya 152. sırada yer almıştır. Tablo 1'de MINT ekonomilerine ilişkin çeşitli veriler gösterilmektedir.

Tablo 1. MINT Ekonomilerine İlişkin Çeşitli Veriler

Ülkeler	Nüfus (Milyon Kişi)	Yüzölçümü (Km ²)	İGE Sıralaması / 188	KRE Sıralaması / 137	İYK Sıralaması / 190
Endonezya	267	1.919.440	113	41	91
Meksika	132	1.972.550	77	51	47
Nijerya	196	923.768	152	127	169
Türkiye	82	783.562	71	53	69

Kaynak: IMF, Wordbank, WEF, UNDP.

Uluslararası bağımsız denetim şirketi PwC'nin 2050 yılında dünyanın en güçlü ekonomilerine yönelik çalışmasında 2016 yılında satın alma gücü paritesine göre 3 trilyon USD'lik GSYH'si ile dünyanın en büyük 8. ekonomisi olan Endonezya 2030 yılında 5 trilyon USD'lik GSYH'si ile 5. 2050 yılında ise 10,5 trilyon USD'lik GSYH'si 4. sıraya yükselecektir. Meksika 2016 yılında dünyanın en büyük 11. ekonomisi iken 2050 yılında 7. liğe yükselecektir. Nijerya ekonomisi ise 2016 yılında dünyanın en büyük 22. ekonomisi iken 2050 yılında 14. lüğe yükselecektir. Türkiye ekonomisi 2016 yılında satın alma gücü paritesine göre 1,9 trilyon USD'lik GSYH'si ile dünyanın en büyük 14. ekonomisi iken, 2030 yılında 3 trilyon USD'lik GSYH'si ile 12., 2050 yılında ise 5,1 trilyon USD'lik GSYH'si ile 11. sıraya yükselecektir. Tablo 2'de MINT ekonomilerinin 2016, 2030 ve 2050 yıllarında satın alma gücü paritesine göre sıralaması gösterilmektedir.

Tablo 2. MINT Ekonomilerinin 2016, 2030 ve 2050 Yılları Projeksiyonu

Ülkeler	2016 Sıralaması		2030 Sıralaması		2050 Sıralaması	
	GSYH Sıralaması	GSYH	GSYH Sıralaması	GSYH	GSYH Sıralaması	GSYH
Endonezya	8	3.028	5	5.424	4	10.502
Meksika	11	2.307	9	3.661	7	6.863
Türkiye	14	1.906	12	2.996	11	5.184
Nijerya	22	1.089	21	1.794	14	4.348

Kaynak: PwC, The World in 2050, p. 23.

Çalışmada öncelikle Türkiye'nin de dahil olduğu MINT ekonomilerinin 2008-2016 dönemi ortalamalarına ilişkin makroekonomik performansı değerlendirilecektir. Ayrıca MINT ekonomilerinin BRICs ülkelerine alternatif olmasının hangi makroekonomik temellere dayandığı da ortaya konulacaktır. Bu amaçla çalışmada cevap aradığımız sorular şunlardır: 1. Türkiye ekonomisi 2008-2016 dönemi ortalamalarına göre, diğer MINT ekonomilerine göre nasıl bir makroekonomik performans göstermiştir? 2. MINT ekonomilerinde sigortacılık sektörünün gelişimi ve potansiyeli nasıldır?

2. BRICs'den MINT'e Büyük Yükselen Piyasa Ekonomileri

2001 yılında dünya küresel ekonominin güç merkezleri olarak BRIC ekonomilerini (Brezilya, Rusya, Hindistan ve Çin) konuşmaya başlamıştır. BRIC kısaltması, ilk kez 2001 yılında ekonomist Jim O'Neill tarafından ortaya atılmıştır. Bu ekonomiler, dünya ekonomisinde en hızlı gelişen yük-

selen piyasalar olarak kabul edilmektedir. BRIC ekonomileri, geniş yüz ölçümleri, fazla nüfusları, yüksek ekonomik büyümeleri, tüketici potansiyelleri ve birçok alanda iş birliği yapma olasılığı gibi ortak özelliklere sahiptirler (Ağır, 2015:41). BRIC tanımlamasını yapan Goldman Sachs ekonomisti Jim O'Neill büyük yükselen piyasa ekonomilerini tanımlamak amacıyla 2014 yılında MINT ekonomileri (Meksika, Endonezya, Nijerya ve Türkiye) tanımını yapmıştır. MINT ekonomilerinin diğer ekonomik yapılardan farklı kılan özellikleri şunlardır; ilk olarak MINT ekonomileri stratejik bir konuma sahiptir. MINT ekonomilerinin diğer bir özelliği demografik faktör ile ilgilidir. MINT ekonomilerinin nüfus yoğunluğu BRICs ülkeleri ile karşılaştırılamayacak kadar az olsa da, MINT ekonomileri son derece büyük bir genç nüfusa sahiptir ve nüfus projeksiyonlarının yirmi yıldan fazla bir süre için olumlu olacağı düşünülmektedir. Bu, orta vadede iş gücünde kayda değer bir artış anlamına geleceğinden DYY açısından çok önemli bir unsurdur ve MINT ekonomilerinde istihdam yaratılmasını da sağlayacaktır. Üçüncü olarak, MINT ekonomileri önemli doğal gaz ve petrol kaynaklarına sahiptir. Özellikle gaz, Endonezya kalkınması için stratejik bir öneme sahipken, petrol Nijerya ekonomisi için değerli ve stratejik bir kaynaktır. Meksika'da, bol miktarda doğal gaz ve yağ ile birlikte devasa miktarda gümüş çıkartılmaktadır. Ayrıca, Meksika, enerji üretimi için nükleer enerji santralleri bulunan ülkelerin kulübünün bir üyesidir. Nijerya şüphesiz bu açıdan önemli bir noktayı temsil etmektedir. Petrol ve doğalgaz, Nijerya GSYH'sinin yaklaşık dörtte birinin yanı sıra ihracatının % 90'ını oluşturmaktadır (Scalera and Todri, 2016: 39-40). Diğer taraftan MINT ekonomilerinin, uzun vadeli sürdürülebilir ekonomik büyümede doğrudan yabancı yatırım girişini daha fazla sağlayabilmesi için insan kaynaklarına daha fazla yatırım yapması büyük önem arz etmektedir (Akpan vd., 2014:17). Tablo 3'te BRICs ve MINT ekonomilerinin benzer ve farklı yönleri gösterilmektedir.

Tablo 3. BRICs ve MINT Ekonomilerinin Benzer ve Farklı Yönleri

BRICs	MINT
BRIC ülkeleri dört ülkeden oluşmaktaydı. Sonradan Güney Afrika'nın katılımıyla beş ülkeye ulaşarak BRICs adını almıştır.	MINT ülkeleri dört ülkeden oluşmaktadır.
BRICs ülkeleri dört kıtada (Asya-Avrupa-Afrika ve Güney Amerika) bulunmaktadır.	MINT ülkeleri dört kıtada (Avrupa-Asya-Kuzey Amerika-Afrika) bulunmaktadır.
Üç BRICs ülkesi doğal kaynak ihracatçı (Brezilya, Rusya ve Güney Afrika) ve ikisi ise büyük doğal kaynak ithalatçıları (Hindistan ve Çin) konumundadır. Aynı zamanda, Hindistan ve Çin en büyük sanayi ürünleri ihracatçıları arasındadır.	Üç MINT ülkesi doğal kaynak ihracatçısıdır (Endonezya, Meksika ve özellikle Nijerya). Türkiye ise doğal kaynak ithalatçısıdır, aynı zamanda çok önemli ve gelişen sanayi ürünleri ihracatçısıdır.
Demografik açıdan, BRICs ülkeleri üç genç ve dinamik popülasyondan (Güney Afrika, Hindistan ve Brezilya), bir olgun nüfustan (Çin Halk Cumhuriyeti) ve bir yaşlanan nüfustan (Rusya) oluşmaktadır.	MINT ülkeleri, genç nüfus grubunun yoğunlaştığı çok dinamik popülasyonlara sahiptir. Gelecek birkaç on yıl içinde bile çok yüksek bir nüfus artışı beklenmektedir.
Dünya Bankası'nın piyasa fiyatları ile GSYH verilerine göre 2014 yılı itibarıyla BRICs; dünyanın en büyük ikinci (Çin), yedinci (Brezilya), dokuzuncu (Hindistan), onuncu (Rusya) ve otuzuncu (Güney Afrika) ekonomilerinden oluşmaktadır.	Dünya Bankası'nın piyasa fiyatları ile GSYH verilerine göre 2014 yılı itibarıyla, MINT; dünyanın en büyük on beşinci (Meksika), on altıncı (Endonezya), on yedinci (Türkiye) ve yirmi birinci (Nijerya) ekonomilerinden oluşmaktadır.

Kaynak: Kokotovic and Kurecic (2016), "The MINT Countries: A Regression Analysis of The Selected Economic Features", <https://www.researchgate.net/publication/303264978>, p. 4.

2.1. Endonezya Ekonomisi

Endonezya, Haziran 2018 itibarıyla 267 milyonluk nüfusu ile dünyanın en kalabalık 4. ülkesidir. Endonezya nüfusunun göze çarpan en önemli özelliği ise çalışma çağındaki nüfusun toplam nüfusun %66,5'ini (176,9 milyon) oluşturmasıdır (Countrymeters, 2018). Endonezya ekonomisi 2017 yılı itibarıyla satın alma gücü paritesine göre dünyanın en büyük 7. ekonomisidir. 2017 yılı itibarıyla tarım sektörü GSYH'nin yaklaşık % 14'ünü, sanayi sektörü ise GSYH'nin yaklaşık %41'ini ve hizmetler sektörü GSYH'nin yaklaşık %45'ini oluşturmaktadır. Endonezya ekonomisi 2008 küresel krizini iç tüketimin fazlalığı nedeniyle nispeten hafif atlattır (Koç, 2011:26). Bu bağlamda Endonezya ekonomisinin güçlü bir büyüme potansiyeline sahip olduğu söylenebilir. Bu potansi-

yelin nedenleri, genç nüfus, iç pazarın büyüklüğü, büyük doğal kaynakların bulunması, kamu borcunun az olması ve siyasi sistemin geniş tabanlı ve istikrarlı olmasıdır (OECD,2016:16). Endonezya'nın 2016 yılı itibarıyla ihracatının %22,1'i Çin'e, %14,7'si Japonya'ya, %13,6'sı ABD'ye ve %10,8'i Hindistan'a, ithalatının ise %22,9'u Çin'e, %10,8'i Singapur'a ve %9,6'sı Japonya'ya gerçekleştirmiştir (CIA, 2018). Endonezya, altyapısını geliştirerek, düzenlemeleri uygulamaya sokarak ve insan sermayesini güçlendirerek daha güçlü kapsayıcı potansiyel büyümeyi sağlayabilir (IMF, 2018:31).

2.2. Meksika Ekonomisi

Meksika, Haziran 2018 tarihi itibarıyla 132 milyonluk nüfusu ile dünyanın en kalabalık 10. ülkesidir. Meksika nüfusunun göze çarpan en önemli özelliği ise çalışma çağındaki nüfusun toplam nüfusun %65,2'sini (85,7 milyon) oluşturmasıdır (Countrymeters, 2018). Meksika ekonomisi 2017 yılı itibarıyla satın alma gücü paritesine göre dünyanın en büyük 11. ekonomisidir. 2017 yılı itibarıyla tarım sektörü GSYH'nin yaklaşık % 4'ünü, sanayi sektörü GSYH'nin yaklaşık % 33'ünü ve hizmetler sektörü GSYH'nin yaklaşık %63'ünü oluşturmaktadır. Ülke son otuz yılda çok büyük yapısal değişiklikler gerçekleştirmiştir. 1990'lı yılların başında petrole bağımlı bir ülkeden 1990'lı yılların ortalarında NAFTA'nın etkisiyle patlayan bir imalat yapısıyla Meksika günümüzde giderek artan bir uluslararası ticaret merkezi haline dönüşmüştür. ABD ihracat piyasasına olan yakınlık rekabet avantajı olmaya devam etmektedir, ancak Meksika stratejik olarak 46 ülkeyle 12 anlaşma imzalayarak serbest ticareti artırmıştır. Meksika şu anda diğer ürünlerin yanı sıra otomobil ve düz ekran TV'lerin en büyük küresel ihracatçısı konumundadır (OECD, 2017:14). Meksika'nın 2016 yılı itibarıyla ihracatının %81'i ABD'ye, ithalatının ise %46,6'sı ABD'ye, %18'i Çin'e ve %4,6'sı Japonya'ya gerçekleştirmiştir (CIA, 2018). ABD ekonomisine olan bağımlılık Meksika ekonomisini tehdit etmektedir. Diğer taraftan, 2008-2009 Küresel Krizi Meksika'nın GSYH'sinde %6'lık bir daralmaya neden olmuştur (Scalera and Talpova, 2014: 1252).

2.3. Türkiye Ekonomisi

Türkiye, Haziran 2018 itibarıyla 82 milyonluk nüfusu ile dünyanın en kalabalık 19. ülkesidir. Türkiye nüfusunun göze çarpan en önemli özelliği ise çalışma çağındaki nüfusun toplam nüfusun %67,1'ini (55,1 milyon) oluşturmasıdır (Countrymeters, 2018). Türkiye ekonomisi 2017 yılı itibarıyla satın alma gücü paritesine göre dünyanın en büyük 13.

ekonomisidir. 2017 yılı itibarıyla tarım sektörü GSYH'nin yaklaşık %7'sini, sanayi sektörü GSYH'nin yaklaşık %32'sini ve hizmetler sektörü GSYH'nin yaklaşık %61'ini oluşturmaktadır. Türkiye'nin 2016 yılı itibarıyla ihracatının %9,8'i Almanya'ya, %8,2'si İngiltere'ye, %5,4'ü Irak'a, %4,7'si ABD'ye, ithalatının ise %12,8'i Almanya'ya, %7,6'sı Rusya'ya ve %5,5'i ABD'ye gerçekleştirmiştir (CIA, 2018). Türkiye ekonomisi çalışmanın kapsamını oluşturan 2008-2016 döneminde temel olarak üç makroekonomik problem ile karşı karşıya kalmıştır. Bunlar; cari açık, işsizlik ve enflasyondur. Türkiye ekonomisinde tasarrufların düşüklüğü yatırımlar için yeterli kaynağın oluşturulamaması ve cari açığın düşürülememesine yol açmaktadır. Tasarrufların düşük olmasına bağlı olarak artan dış finansman gereksinimi Türkiye ekonomisinin kırılganlığının artmasına da yol açmaktadır. Eğilmez'e göre Türkiye ekonomisinin diğer problemleri ise şöyledir; Büyümenin potansiyel büyümenin altında kalması ve bütçe açığının düşük olmasına rağmen ileri yönelik olarak sorunların varlığıdır (Eğilmez, 2014).

2.4. Nijerya Ekonomisi

Nijerya, Haziran 2018 itibarıyla 196 milyonluk nüfusu ile Afrika'nın en kalabalık ve en fazla müslüman nüfus barındıran ülkesidir. Ayrıca ülke dünyanın en kalabalık 7. ülkesidir. Nijerya nüfusunun göze çarpan en önemli özelliği ise çalışma çağındaki nüfusun toplam nüfusun %55,9'unu (108,8 milyon) oluşturmasıdır (Countrymeters, 2018). Petrol ve gaz sektörü, gelirler, döviz ve yabancı yatırımlar açısından ekonominin ana itici gücünü oluşturmaktadır. Sektör, toplam ihracatın yüzde 90'ını, döviz gelirlerinin yüzde 95'ini ve bütçe gelirlerinin yaklaşık yüzde 80'ini oluşturmaktadır (Edo ve Ikelegbe, 2014:3). Petrol İhraç Eden Ülkeler Birliğinin (OPEC) verilerine göre, Nijerya'da tespit edilmiş ham petrol rezervleri 37 milyar varil, doğalgaz rezervleri ise 5,2 trilyon metreküp civarındadır. Nijerya dünyada en çok petrol rezervine sahip 8'inci, doğalgaz rezervlerinde ise 9'uncu ülkedir (AA, 2017). Nijerya ekonomisi 2017 yılı itibarıyla satın alma gücü paritesine göre dünyanın en büyük 24. ekonomisidir. 2017 yılı itibarıyla tarım sektörü GSYH'nin yaklaşık %21'ini, sanayi sektörü ise GSYH'nin yaklaşık %18'ini ve hizmetler sektörü GSYH'nin yaklaşık %61'ini oluşturmaktadır. Petrol fiyatlarındaki düşüş, döviz sıkıntısı ve yakıt arzındaki aksama Nijerya ekonomisinin 2016 yılında ciddi makroekonomik zorluklarla yüz yüze kalmasına neden olmuştur. Nijerya'nın 2016 yılı itibarıyla ihracatının %34'ü Hindistan'a, %9'u ABD'ye, %5,9'u İspanya'ya ve %5,1'i Kanada'ya, ithalatının ise %20,3'ü Çin'e ve %8,3'ü ABD'ye gerçekleştirmiştir (CIA,

2018). Nijerya'nın en temel makroekonomik sorunlarından birisi de yüksek işsizlik oranlarıdır. İşsizliğin yüksek olması, tarım sektörünün ihmal edilmesi, kırsal-kentsel göç, yolsuzluk, hızlı nüfus artışı, düşük ekonomik büyüme, düşük yatırım, liderlik ve yönetim sorunu, siyasi istikrarsızlık ve modası geçmiş eğitim müfredatı gibi nedenlerden kaynaklanmaktadır (Adekola vd., 2016:4).

3. MINT Ekonomilerinin Makroekonomik Göstergelerinin Karşılaştırılması

3.1. MINT Ekonomilerinin Temel Büyüklükleri

Uluslararası karşılaştırmalarda genel olarak ülkelerin ekonomik büyüklüğünün temel göstergesi olan GSYH değerleri temel alınmaktadır. MINT ekonomileri (Endonezya-Meksika-Nijerya-Türkiye) içerisinde 2016 yılı itibarıyla en büyük ekonomi 1 trilyon USD'lik ekonomisi ile Meksika'dır. Meksika'yı 932 milyar USD ile Endonezya, 863 milyar USD ile Türkiye ve 405 milyar USD ile Nijerya takip etmektedir. Endonezya GSYH'sini 2008 yılına göre yaklaşık %67 oranında artırarak 2016 yılında 932 milyar USD'lik bir ekonomi olmuştur. MINT ekonomileri 2008 yılında 2.7 trilyon USD'lik bir büyüklüğe sahipken 2016 yılında 3.2 trilyon dolarlık bir büyüklüğe ulaşmıştır. Tablo 4'de MINT ekonomilerinin 2008-2016 dönemi GSYH göstergesi verilmektedir.

Tablo 4. GSYH (Milyar USD)

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2008-16
Endonezya	558	577	755	892	919	916	891	861	932	811
Meksika	1.101	894	1.051	1.171	1.186	1.261	1.298	1.152	1.046	1.128
Nijerya	330	297	369	414	460	514	568	493	405	427
Türkiye	764	644	772	832	873	950	934	859	863	832
Ortalama	688	603	736	827	859	910	922	841	811	799

Kaynak: IMF (2017), World Economic Outlook, (04.02.2018).

Ülkelerin refah düzeylerinin karşılaştırılmasında kişi başına GSYH değerleri kullanılmaktadır. MINT ekonomileri (Endonezya-Meksika-Nijerya-Türkiye) içerisinde 2016 yılı itibarıyla refah seviyesi en yüksek olan ülke 10.817 USD ile Türkiye'dir. Türkiye'yi 8.562 USD ile Meksika, 3.604 USD ile Endonezya ve 2.207 USD ile Nijerya takip etmektedir. Meksika ve Nijerya'nın 2008 yılına göre 2016 yılında kişi başına GSYH'si azalırken, Endonezya ve Türkiye kişi başına GSYH'lerini artırmıştır. MINT ekonomileri 2008 yılında ortalama 6.309 USD kişi başına GSYH'ye sahipken 2016 yılında 6.297 USD'ye gerilemiştir. Tablo 5'te

MINT ekonomilerinin 2008-2016 döneminde kişi başına GSYH göstergesi verilmektedir.

Tablo 5. Kişi Başına GSYH (USD)

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2008-16
Endonezya	2.418	2.464	3.178	3.688	3.744	3.684	3.533	3.370	3.604	3.298
Meksika	9.894	7.930	9.199	10.124	10.137	10.659	10.846	9.522	8.562	9.652
Nijerya	2.234	1.958	2.365	2.582	2.797	3.042	3.268	2.763	2.207	2.579
Türkiye	10.691	8.881	10.475	11.140	11.552	12.395	12.022	10.914	10.817	10.987
Ortalama	6.309	5.308	6.304	6.883	7.057	7.445	7.417	6.642	6.297	6.629

Kaynak: IMF (2017), World Economic Outlook, (04.02.2018).

3.2. MINT Ekonomilerinin Büyüme Performansı

2008-2016 döneminde MINT ekonomilerinde büyüme hızı %4,5'tir. Dönem ortalamasının üstünde performans gösteren ülkeler %5,6 ile Endonezya, %5,4 ile Nijerya ve %4,8 ile Türkiye'dir. Meksika %2'lik büyüme performansı ile ortalamanın altında kalmıştır. Meksika (-%4,7) ve Türkiye (-%4,7) 2009 yılında Nijerya (-%1,6) ise 2016 yılında negatif büyüme yaşamıştır. Büyüme performansı bakımından Türkiye 2008 ve 2009 yıllarında MINT ekonomileri ortalamasının altında bir performans sergilerken 2012 yılı hariç diğer yıllarda ortalamasının üzerinde bir büyüme performansı sergilemiştir. Diğer taraftan MINT ekonomilerinde 2008 yılında büyüme oranı ortalaması %4,2 iken 2016 yılında %2,2'ye kadar gerilemiştir. Tablo 6'da MINT ekonomilerinin 2008-2016 dönemi büyüme oranı göstergesi verilmektedir.

Tablo 6. Büyüme Oranı (%)

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2008-16
Endonezya	7.4	4.7	6.3	6.1	6.0	5.5	5.0	4.8	5.0	5,6
Meksika	1.4	-4.7	5.1	4.0	4.0	1.3	2.2	2.6	2.2	2,0
Nijerya	7.1	8.3	11.2	4.8	4.2	5.3	6.3	2.6	-1.6	5,4
Türkiye	0.8	-4.7	8.4	11.1	4.7	8.4	5.1	6.0	3.1	4,8
Ortalama	4,2	0,9	7,7	6,5	4,7	5,1	4,6	4,0	2,2	4,5

Kaynak: IMF (2017), World Economic Outlook, (04.02.2018).

3.3. MINT Ekonomilerinin Enflasyon Performansı

2008-2016 döneminde MINT ekonomilerinde ortalama enflasyon %7,3 olmuştur. Bahsi geçen dönemde en düşük enflasyon ortalamasına sahip olan ülke %3,9 ile Meksika olurken, en yüksek enflasyon ortalamasına sahip olan ülke %11,8 ile Nijerya olmuştur. Türkiye 2008-2016 döneminde %8'lik enflasyon oranı ortalaması ile MINT ekonomileri içerisinde en yüksek enflasyon ortalamasına sahip ikinci ülke olmuştur. MINT

ekonomilerinde 2008 yılında enflasyon oranı ortalaması %10,6 iken 2016 yılında %8,3'e kadar gerilemiştir. Tablo 7'de MINT ekonomilerinin 2008-2016 dönemi enflasyon oranı göstergesi verilmektedir.

Tablo 7. Enflasyon Oranı (%)

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2008-16
Endonezya	11.0	3.0	6.9	3.7	3.6	8.0	8.3	3.3	3.0	5,6
Meksika	6.5	3.5	4.4	3.8	3.5	3.9	4.0	2.1	3.3	3,9
Nijerya	15.0	13.9	11.8	10.2	11.9	7.9	7.9	9.5	18.5	11,8
Türkiye	10.0	6.5	6.4	10.4	6.1	7.4	8.1	8.8	8.5	8,0
Ortalama	10.6	6,7	7,3	7,0	6,2	6,8	7,0	5,9	8,3	7,3

Kaynak: IMF (2017), World Economic Outlook, (04.02.2018).

3.4. MINT Ekonomilerinin İstihdam Performansı

2008-2016 döneminde MINT ekonomilerinde ortalama işsizlik oranı %8,1 olmuştur. Bahsi geçen dönemde MINT ekonomileri içerisinde en düşük işsizlik oranı ortalamasına sahip olan ülke %4,7 ile Meksika olurken, en yüksek işsizlik oranı ortalamasına sahip olan ülke %10,7 ile Nijerya olmuştur. Yıllık ortalamalara göre ise Türkiye'nin MINT ekonomileri ortalamasının üzerinde bir işsizlik oranına sahip olduğu görülmektedir. MINT ekonomilerinde 2008 yılında işsizlik oranı ortalaması %7,3 iken 2016 yılında %8,4'e kadar yükselmiştir. Tablo 8'de MINT ekonomilerinin 2008-2016 dönemi işsizlik oranı göstergesi verilmektedir.

Tablo 8. İşsizlik Oranı (%)

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2008-16
Endonezya	8.3	7.8	7.1	6.5	6.1	6.2	5.9	6.1	5.6	6,6
Meksika	3.8	5.3	5.2	5.1	4.8	4.9	4.8	4.3	3.8	4,7
Nijerya*	14,9	19,7	5.0	5.9	10.5	9.9	7.8	9.0	13.3	10,7
Türkiye	10.0	13.0	11.1	9.0	8.4	9.0	9.9	10.2	10.9	10,2
Ortalama	9,3	11,5	7,1	6,6	7,4	7,5	7,1	7,4	8,4	8,1

Kaynak: IMF (2017), World Economic Outlook, (04.02.2018)., *Nijerya için 2008 ve 2009 verileri National Bureau of Statistics'den alınmıştır.

3.5. MINT Ekonomilerinin Dış Denge Performansı

2008-2016 döneminde, MINT ekonomileri ortalama olarak GSYH'lerinin %1,3'ü oranında cari işlemler açığı vermişlerdir. Bahsi geçen dönemde Nijerya cari işlemler fazlası veren tek ülke olurken diğer ülkeler cari işlemler açığı vermişlerdir. Türkiye 2008-2016 dönemi ortalamalarına göre GSYH'sinin %5'i oranında cari işlemler açığı ile MINT ekonomileri içerisinde en yüksek cari işlemler açığı veren ülke olmuştur. Türkiye, 2008-2016 döneminin tamamında yıllık ortalamalara

göre MINT ekonomileri ortalamasının üzerinde cari işlemler açığı verdiği görülmektedir. Tablo 9'da MINT ekonomilerinin 2008-2016 dönemi cari denge/GSYH göstergesi verilmektedir.

Tablo 9. Cari Denge/GSYH (%)

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2008-16
Endonezya	0.0	1.8	0.7	0.1	-2.6	-3.1	-3.0	-2.0	-1.7	-1,1
Meksika	-1.5	-0.9	-0.5	-1.1	-1.3	-2.4	-1.7	-2.5	-2.1	-1,6
Nijerya	8.8	4.6	3.5	2.5	3.7	3.6	0.1	-3.1	0.6	2,7
Türkiye	-5.1	-1.7	-5.7	-8.9	-5.4	-6.6	-4.6	-3.7	-3.7	-5,0
Ortalama	0,5	0,9	-0,5	-1,8	-1,4	2,1	-2,3	-2,8	-1,7	-1,3

Kaynak: IMF (2017), World Economic Outlook, (04.02.2018).

3.6. MINT Ekonomilerinin İç Denge Performansı

MINT ekonomileri 2008-2016 döneminde ortalama olarak GSYH'lerinin %2,3'ü kadar bütçe açığı vermişlerdir. Bahsi geçen dönemde en yüksek bütçe açığı veren ülke %3,5 ile Meksika olurken, en düşük bütçe açığı veren ülke %1,6 ile Endonezya olmuştur. Türkiye 2008-2016 dönemi ortalamalarına göre %2,3'lük bütçe açığı ile MINT ekonomileri içerisinde en yüksek bütçe açığı veren ikinci ülke olmuştur. Diğer taraftan 2008 yılına göre 2016 yılında bütçe açığını azaltan tek ülke ise Türkiye olmuştur. Tablo 10'da MINT ekonomilerinin 2008-2016 dönemi bütçe dengesi/GSYH göstergesi verilmektedir.

Tablo 10. Bütçe Dengesi/GSYH (%)

MINT Ekonomileri	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2008-16
Endonezya	0.0	-1.6	-1.2	-0.7	-1.5	-2.2	-2.1	-2.4	-2.4	-1,6
Meksika	-0.8	-4.9	-3.9	-3.3	-3.7	-3.7	-4.5	-4.0	-2.8	-3,5
Nijerya	5.7	-5.3	-4.2	0.3	0.2	-2.3	-2.0	-3.4	-4.7	-1,7
Türkiye	-2.6	-5.8	-3.4	-0.6	-1.8	-1.4	-1.4	-1.2	-2.3	-2,3
Ortalama	0,5	-4,4	-3,1	-1,0	-1,7	-2,4	-2,5	-2,7	-3,0	-2,3

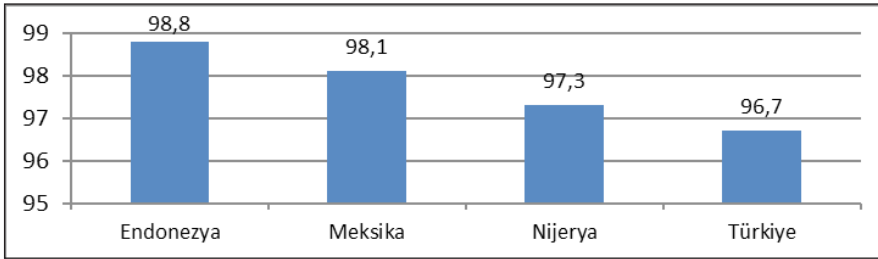
Kaynak: IMF (2017), World Economic Outlook, (04.02.2018).

3.7. Makroekonomik Performans Endeksi

Çalışmada büyüme, enflasyon, işsizlik, cari denge ve bütçe dengesinden oluşan makroekonomik performans endeksi oluşturulmuştur. Endekste büyüme, cari işlemler ve bütçe fazlası pozitif, daralma, enflasyon, işsizlik, cari işlemler ve bütçe açığı negatif olarak hesaplamaya dahil edilmiştir. Makroekonomik performans endeksi hesaplanırken büyüme %30, cari işlemler ve bütçe dengesi %15, enflasyon ve işsizlik %20 oranında ağırlık verilerek hesaplama yapılmıştır. Makroekonomik

göstergelere verilen ağırlık ile ortaya çıkan değerlere 100 ilave edilerek makroekonomik performans endeksi elde edilmiştir. Endeksin 100'ün üzerinde olması veya bir önceki yıla göre yükselmesi, ekonominin performansında olumlu bir gelişme olduğunu, 100'ün altında olması veya bir önceki yıla göre düşmesi ise, ekonominin performansında olumsuz bir gelişme olduğunu göstermektedir (Yükseler, 2017: 9-10). 2008-2016 dönemi ortalamasına göre, Türkiye'nin makroekonomik performans endeksi 96,7'dir. MINT ekonomilerinin 2008-2016 dönemi makroekonomik performans endeksi ortalaması ise 97,7'dir. Makroekonomik performansı en iyi olan ülke 98,8 endeks değeri ile Endonezya olurken, Meksika 98,1'lik ve Nijerya 97,3'lük endeks değerleri ile Endonezya'dan sonra en iyi performans gösteren ülkeler olmuşlardır. Grafik 1'de MINT ekonomilerinde 2008-2016 döneminde makroekonomik performans endeksi (MPE) ortalaması gösterilmektedir.

Grafik 1: MINT Ekonomilerinde MPE (2008-16)

2016 yılında makroekonomik performans endeksine göre, endeks değeri en yüksek olan ülke 99,2'lik endeks değeri ile Endonezya'dır. Endonezya'yı 98,5'lik endeks değeri ile Meksika ve 96,2'lik endeks değeri ile Türkiye takip etmektedir. Nijerya ise makroekonomik performans bakımından MINT ekonomileri içerisinde 92,6'lık endeks değeri ile son sırada yer almaktadır. Tablo 11'de MINT ekonomileri makroekonomik performans endeksi gösterilmektedir.

Tablo 11. Makroekonomik Performans Endeksi (MPE)

MINT Ekonomileri	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Endonezya	98,4	99,3	99,0	99,7	99,3	98,0	97,9	98,9	99,2
Meksika	98,0	96,0	99,0	98,8	98,8	97,7	98,0	98,5	98,5
Nijerya	95,7	95,3	99,9	98,6	97,4	98,2	98,5	96,1	92,6
Türkiye	95,1	93,6	97,7	98,0	98,0	98,0	97,0	97,3	96,2
MINT MPE Ort.	96,8	96,1	98,9	98,8	98,4	98,0	97,9	97,7	96,6

Kaynak: Yazar tarafından hesaplanmıştır.

4. MINT Ekonomilerinde Sigortacılık Sektörü

4.1. Endonezya Sigortacılık Sektörü

Endonezya sigortacılık sektöründe 2016 yılı itibarıyla 76 sigorta şirketi ve 5 reasürans şirketi faaliyet göstermektedir (AAUI, 2017). Endonezya sigortacılık sektörünün en önemli problemlerinden birisi penetrasyon oranının düşük olmasıdır. Sektörün 2016 yılı itibarıyla penetrasyon oranı %2,2'dir. Endonezya'da tekaful sigortacılığının penetrasyon oranı geleneksel sigortacılığa göre halihazırda istenen seviyenin oldukça altında kalmıştır. Diğer taraftan dünyada en fazla müslüman nüfusu barındıran bir ülke olan Endonezya'da tekaful sigortacılığının önümüzdeki yıllarda büyük bir gelişim göstereceği de beklenmektedir. Güçlü ekonomik büyüme, artan refah düzeyi, yabancı yatırımlara kısmi de olsa izin veren mevzuatı ile Endonezya sigortacılık sektörünün dünyanın önde gelen sigorta grupları için önemli bir pazar olduğu görülmektedir.

4.2. Nijerya Sigortacılık Sektörü

Nijerya, Afrika kıtasının en kalabalık ülkesi olmasına rağmen %0,4'lük sigortacılık penetrasyon oranı ile Afrika'daki en düşük sigorta penetrasyon oranlarından birine sahiptir. Sigorta penetrasyon oranının düşük olması, Nijerya nüfusunun sadece yüzde birinin herhangi bir sigorta poliçesine sahip olması ile açıklanabilmektedir. Diğer taraftan Nijerya'da düşük sigorta penetrasyonu kısmen, sigorta şirketlerine duyulan güven eksikliğinin bir sonucu olarak da görülmektedir. Nijerya sigortacılık sektörünün gelişiminde ülkenin genç ve artan nüfus potansiyeli ile artan orta sınıf sektörün güçlü yönlerini oluşturmaktadır. Kültürel kısıtlamalardan kaynaklanan sigortaya halkın ilgisizliği, kişi başına düşük gelir ve özellikle düşük sigorta okuryazarlığı Nijerya sigortacılık sektörünün önde gelen zayıf yönlerini oluşturmaktadır (PwC, 2015:1-11).

4.3. Meksika Sigortacılık Sektörü

2016 yılı itibarıyla Meksika sigortacılık sektöründe toplam 99 sigorta şirketi faaliyet göstermektedir. Meksika sigorta pazarı Latin Amerika'daki en büyük ikinci sigorta pazarıdır. Ancak, ülke nüfusu 130 milyonu aşmasına rağmen sigortacılık penetrasyon oranı sadece %2,3'dür (Şili'de bu oran %4,2 (Bölge ülkeleri arasında en yüksek oran) Brezilya'da %3 ve Kolombiya'da %2,5'dir.) (EY, 2018). Örneğin, Meksika'da evlerin % 10'undan daha azı yangın ve hırsızlık için sigortalıdır, otomobillerin ise % 30'undan daha azı sigortalıdır. Günümüzde, Meksika'nın en önemli dağıtım kanalını oluşturan bireysel ara-

çılar, sigorta primlerinin %60'ından fazlasını sağlamaktadır. Meksika sigorta sektörü, geçtiğimiz on yılda ülkenin ekonomik istikrarından ve dinamik nüfusundan kaynaklanan güçlü bir büyüme göstermiştir. Ancak Meksika sigortacılık sektöründe genel olarak penetrasyon oranının artırılması amacıyla somut planların uygulanması gerekmektedir. Diğer taraftan genç nüfus ve diğer Latin Amerika ülkelerine göre düşük olan penetrasyon oranı Meksika sigortacılık sektörünün potansiyeline işaret etmektedir.

4.4. Türk Sigortacılık Sektörü

Türk sigortacılık sektöründe 2016 yılı sonu itibarıyla 39'u hayat dışı, 17'si hayat ve emeklilik, 4'ü hayat ve biri reasürans alanında olmak üzere toplam 61 sigorta, reasürans ve emeklilik şirketi faaliyet göstermektedir. Türk sigortacılık sektöründe hayat branşında yaklaşık %10, hayat dışında ise yaklaşık olarak %90'lık oran hayat-hayat dışı dengesizliğini ortaya koymaktadır. Diğer taraftan hayat dışında trafik sigortasına olan bağımlılık sektörün diğer zayıf yönünü ortaya koymaktadır. Sigortacılık sektörünün en önemli sorunlarından biri sigortaya olan talebin azlığı ve buna bağlı olarak prim gelirlerinin düşük olmasıdır (Orhaner, 2016:369). Ülkemizin 80 milyonu aşan ve genç nüfus potansiyeli yüksek olan bir ülke olmasına rağmen sigortacılık sektöründe penetrasyon oranı sadece %1,5'tir. Diğer taraftan ekonominin gösterdiği büyüme performansı ve düşük penetrasyon oranı Türk sigortacılık sektörünün potansiyelini göstermektedir. Türk sigortacılık sektöründe yabancı yatırımcıların sektördeki payının %70'leri aşması ülkemizde sigortacılık sektörünün potansiyeline işaret etmektedir.

5. MINT EKONOMİLERİNDE SİGORTACILIK SEKTÖRÜNÜN KARŞILAŞTIRILMASI

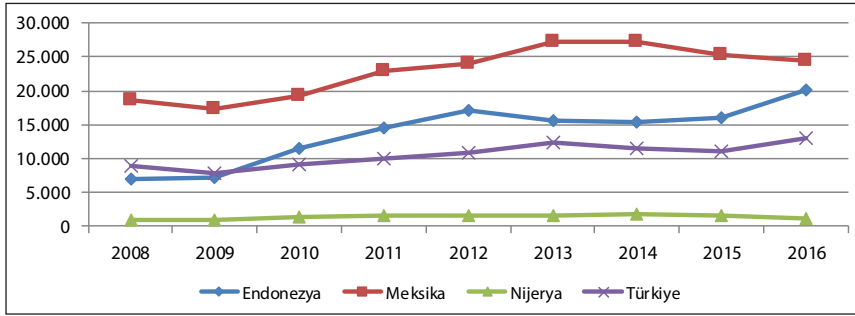
MINT ekonomilerinde sigortacılık sektörü karşılaştırılırken altı ölçütten yararlanılacaktır. Bu ölçütler şunlardır; 1) Toplam prim üretimi 2) Hayat branşı prim üretimi 3) Hayat dışı branşı prim üretimi 4) Kişi başına düşen prim üretimi 5) Prim üretiminin GSYH'ye oranı ve 6) Dünya sigorta pazarındaki payı.

5.1. Toplam Prim Üretimi

MINT ekonomileri içerisinde 2016 yılı itibarıyla toplam prim üretiminin en yüksek olduğu ülke Meksika'dır. Küresel krizin etkisiyle 2009 yılında gerileyen toplam prim üretimi 2016 yılında 24 milyar USD'ye kadar yükselmiştir. Endonezya 2008 yılında 6,9 milyar USD olan top-

lam prim üretimini 2016 yılında 20 milyar USD'ye kadar çıkartmıştır. Türkiye 2008 yılında 8,8 milyar USD olan toplam prim üretimini 2016 yılında 13 milyar USD'ye yükseltmiştir. MINT ekonomileri içerisinde toplam prim üretiminin en düşük olduğu ülke Nijerya'dır. Nijerya sigortacılık sektöründe toplam prim üretimi 2008 yılında 1 milyar USD'den 2016 yılında 1,2 milyar USD'ye ulaşmıştır. Grafik 2'de MINT ekonomilerinde toplam prim üretimi gösterilmektedir.

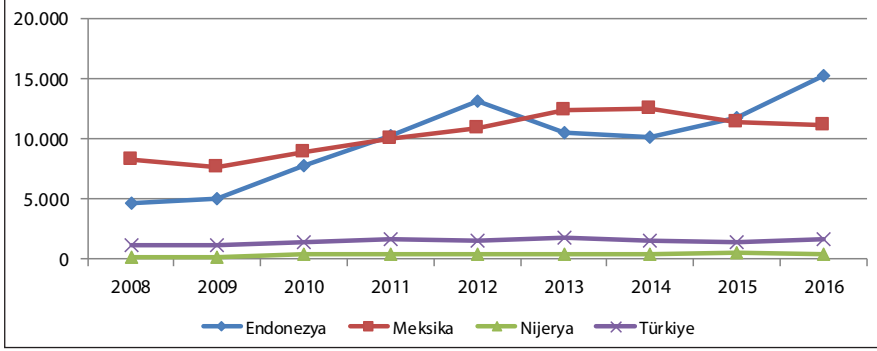
Grafik 2. Toplam Prim Üretimi (Milyon USD)

Kaynak: Swiss Re, Sigma, World Insurance in 2009-2017.

5.2. Hayat Branşı Prim Üretimi

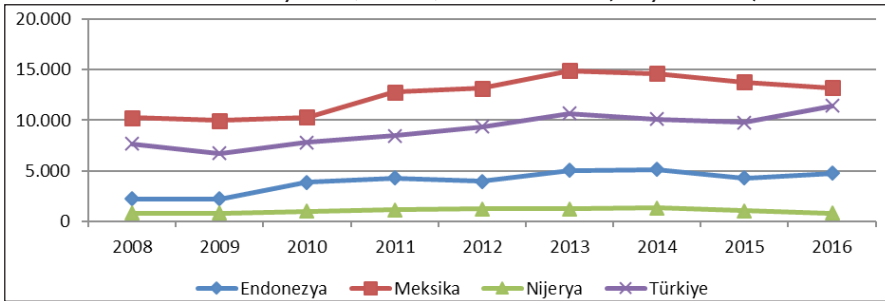
MINT ekonomileri içerisinde 2016 yılı itibarıyla hayat branşı prim üretiminin en yüksek olduğu ülke Endonezya'dır. Küresel krizin etkisini gösterdiği 2009 yılında hayat branşı prim üretimini artıran tek ülke Endonezya olmuştur. Endonezya 2008 yılında 4,7 milyar USD olan hayat branşı prim üretimini 2016 yılında 15,2 milyar USD'ye kadar yükseltmiştir. Türkiye 2008 yılında 1,2 milyar USD olan hayat branşı prim üretimini 2016 yılında 1,6 milyar USD'ye çıkartmıştır. MINT ekonomileri içerisinde hayat branşı prim üretiminin en düşük olduğu ülke Nijerya'dır. Nijerya sigortacılık sektörünün hayat branşı prim üretimi 2008 yılında 153 milyon USD'den 2016 yılında 372 milyon USD'ye ulaşmıştır. Grafik 3'te MINT ekonomilerinde hayat branşı prim üretiminin gelişimi gösterilmektedir.

Grafik 3. Hayat Branşı Prim Üretimi (Milyon USD)

Kaynak: Swiss Re, Sigma, World Insurance in 2009-2017.

5.3. Hayat Dışı Branşı Prim Üretimi

MINT ekonomileri içerisinde 2016 yılı itibarıyla hayat dışı branşı prim üretiminin en yüksek olduğu ülke Meksika'dır. Küresel krizin etkisini gösterdiği 2009 yılında hayat dışı branşı prim üretimini artıran tek ülke Endonezya olmuştur. MINT ekonomileri içerisinde 2008 yılına göre hayat dışı branşı prim üretimini en fazla artıran ülke yaklaşık olarak %115'lik artış ile Endonezya olmuştur. Türkiye 2008 yılına göre hayat dışı branşı prim üretimini yaklaşık olarak %49 oranında artırarak 2016 yılında 11,4 milyar USD'ye yükseltmiştir. MINT ekonomileri içerisinde hayat dışı branşı prim üretiminin en düşük olduğu ülke Nijerya'dır. Nijerya sigortacılık sektöründe hayat dışı branşı prim üretimi 2008 yılında 823 milyon USD'den 2016 yılında 787 milyon USD'ye gerilemiştir. Grafik 4'de MINT ekonomilerinde hayat dışı branşı prim üretiminin gelişimi gösterilmektedir.

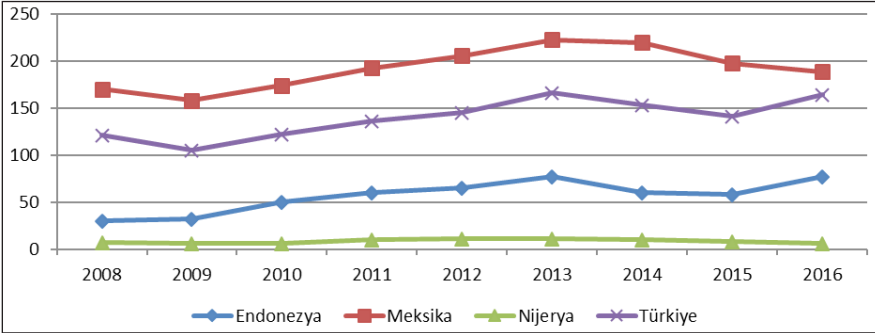
Grafik 4. Hayat Dışı Branşı Prim Üretimi (Milyon USD)

Kaynak: Swiss Re, Sigma, World Insurance in 2009-2017.

5.4. Kişi Başına Düşen Prim Üretimi

Bir ülkede sigortacılık sektörünün gelişmişliğini gösteren en önemli kriter kişi başına düşen prim miktarıdır. Dünya kişi başına düşen prim ortalaması 2016 yılında 638 USD olurken MINT ekonomilerinde kişi başına düşen prim üretimi bu ortalamanın çok altındadır. Meksika'da 2008 yılında 170 USD olan kişi başına düşen prim üretimi 2016 yılında 189 USD'ye yükselmiştir. Türkiye 2008 yılında 121 USD olan kişi başına düşen prim üretimini 2016 yılında 164 USD'ye kadar yükseltmiştir. Endonezya'da ise 2016 yılında 77 USD olan kişi başına düşen prim üretimi dünya ortalamasının %12'si düzeyindedir. Nijerya'da ise kişi başına düşen prim üretimi 2016 yılında sadece 6 USD olup dünya ortalamasının sadece yaklaşık %1'i kadardır. Grafik 5'te MINT ekonomilerinde kişi başına düşen prim üretimi gösterilmektedir.

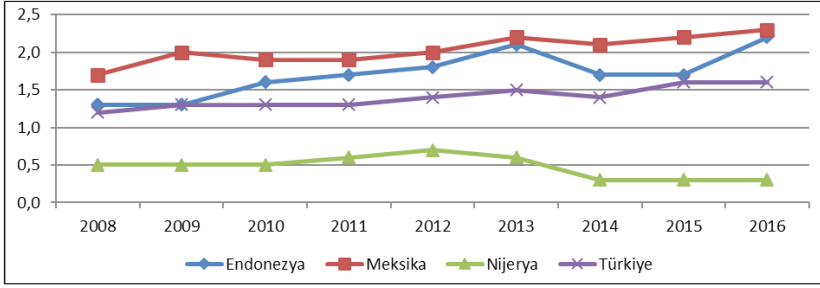
Grafik 5. Kişi Başına Düşen Prim Üretimi (USD)

Kaynak: Swiss Re, Sigma, World Insurance in 2009-2017.

5.5. Prim Üretiminin GSYH'ye Oranı

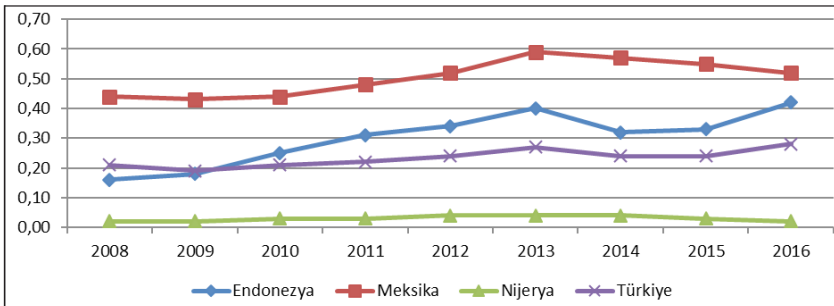
MINT ekonomilerinde prim üretiminin GSYH'ye oranı 2008 yılına göre 2016 yılında Nijerya dışındaki diğer ülkelerde artmıştır. Meksika'da prim üretiminin GSYH'ye oranı 2008 yılında %1,7 iken 2016 yılında bu oran %2,3'e yükselmiştir. Endonezya'da prim üretiminin GSYH'ye oranı 2008 yılında %1,3'den 2016 yılında %2,2'ye yükselmiştir. Türkiye'de prim üretiminin GSYH'ye oranı ise 2008 yılında %1,2'den 2016 yılında %1,6'ya çıkmıştır. Nijerya'da prim üretiminin GSYH'ye oranı 2008 yılında %0,5 iken 2016 yılında %0,3'e gerilemiştir. Grafik 6'da MINT ekonomilerinde prim üretiminin GSYH'ye oranı gösterilmektedir.

Grafik 6. Prim Üretiminin GSYH'ye Oranı (%)

Kaynak: Swiss Re, Sigma, World Insurance in 2009-2017.

5.6. Dünya Sigorta Pazarındaki Payı

MINT ekonomilerinin dünya sigorta pazarındaki payı değerlendirildiğinde Meksika'nın 2008 yılında %0,44 olan payını 2016 yılında %0,52'ye yükselttiği görülmektedir. Ancak MINT ekonomileri içerisinde 2016 yılında dünya sigorta pazarındaki payını 2008 yılına göre en çok arttıran ülke Endonezya olmuştur. Endonezya 2008 yılında %0,16 olan pazar payını 2016 yılında iki katından daha fazla artırarak %0,42'ye çıkartmıştır. Diğer taraftan MINT ekonomileri içerisinde pazar payını artıramayan tek ülke Nijerya olmuştur. Nijerya'nın 2008 yılında %0,02 olan dünya sigorta pazarındaki payı 2016 yılında değişmemiştir. Türkiye 2008 yılında dünya sigorta pazarındaki payını %0,21'den 2016 yılında %0,28'e çıkartmıştır. Genel olarak değerlendirildiğinde MINT ekonomilerinin dünya sigorta pazarındaki payının 2008 yılında %0,83'den 2016 yılında %1,24'e yükseldiği görülmektedir. Grafik 7'de MINT ekonomilerinin dünya sigorta pazarındaki payları gösterilmektedir.

Grafik 7. Dünya Sigorta Pazarındaki Payı (%)

Kaynak: Swiss Re, Sigma, World Insurance in 2009-2017.

6. Sonuç ve Değerlendirme

MINT dünyanın en hızlı büyüyen yükselen ekonomilerini (Endonezya-Meksika-Nijerya-Türkiye) tanımlamak için ortaya atılmış bir kısaltmadır. Türkiye ekonomisi 2010 yılındaki %8,4'lük büyüme performansı ile 2000'li yılların başında küresel ekonomide en hızlı büyüyen BRIC ekonomilerinden daha hızlı bir büyüme performansı sergilemiştir. MINT ekonomileri birçok gelişmiş ülkenin aksine nispeten büyük ve büyüyen genç nüfusa sahiptir. MINT ekonomileri günümüzde dünya nüfusunun %9'unu (675 milyon kişi) barındırmaktadır. Ayrıca bu ülkelerin nüfuslarının yaklaşık %63'ü çalışma çağındaki nüfustan oluşmaktadır ve bu durumun önümüzdeki yıllarda daha da artması beklenmektedir. Diğer taraftan MINT ekonomileri büyük pazarlardan faydalanmak için iyi bir konuma sahip olduğu da söylenebilir. Bu bağlamda örneğin Türkiye Asya ve Avrupa kıtaları arasında, Endonezya Çin ile ticari yakınlık içinde ve Meksika ABD'nin komşusu konumundadır. Nijerya ise Afrika'nın en kalabalık ülkesi olmasının yanı sıra en büyük iki ekonomisinden biri olarak Afrika kıtasının kalbi olarak kabul edilmektedir. MINT ekonomileri içerisinde Endonezya, Meksika ve Türkiye G20 üyesi ülkelerdir. Nijerya G20 üyesi olmamasına rağmen, özellikle petrol ve doğal gaz gibi büyük kaynaklara sahiptir.

MINT ekonomileri içerisinde en büyük ekonomi 2016 yılı itibarıyla 1 trilyon USD ile Meksika'dır. Meksika'yı 932 milyar UDS ile Endonezya ve 863 milyar USD ile Türkiye takip etmektedir. Refah açısından bakıldığında Türkiye 11.000 USD'ye yaklaşan kişi başına düşen gelir ile ilk sırada yer alırken Türkiye 'yi 8.500 USD ile Meksika takip etmektedir. Endonezya ve Nijerya'da kişi başına düşen gelir ise diğer MINT üyesi ülkelere göre oldukça düşüktür. MINT ekonomilerinin makroekonomik performansını belirlemeyi amaçlayan bu çalışmada beş göstergedен (büyüme oranı, enflasyon oranı, işsizlik oranı, cari denge/GSYH, bütçe dengesi/GSYH) yararlanılmıştır. 2008-2016 döneminde Türkiye ekonomisinin makroekonomik performans endeksi 96,7'dir. MINT ekonomilerinin 2008-2016 dönemi makroekonomik performans endeksi ortalaması ise 97,7'dir. Makroekonomik performansı en iyi olan ülke 98,8 endeks değeri ile Endonezya olurken, Meksika 98,1 ve Nijerya ise 97,3'lük endeks değerleri ile Endonezya'dan sonra en iyi performans gösteren ülkeler olmuşlardır. MINT ekonomileri mevcut potansiyellerini iyi kullanabilmeleri ve ekonomilerinin yapısal sorunlarına çözüm bulabilmeleri durumunda küresel ekonominin en önemli aktörleri arasında yer alabileceklerdir.

Çalışma kapsamında MINT ekonomilerinde sigortacılık sektörünün gelişimi altı ölçütten (toplam prim üretimi, hayat prim üretimi, hayat dışı prim üretimi, kişi başına düşen prim üretimi, prim üretiminin GSYH'ye oranı ve dünya sigorta piyasasındaki payı) yararlanılarak karşılaştırılabilir olarak değerlendirilmiştir. MINT ekonomileri içerisinde Endonezya 2008 yılına göre 2016 yılında dünya sigorta pazarındaki payını iki katından fazla artıran tek ülke olmuştur. Türkiye ve Meksika'da ise bahsi geçen dönemde sınırlı da olsa sigortacılık sektörünün dünya sigorta pazarındaki paylarını artırmışlardır. MINT ekonomileri içerisinde özellikle Nijerya'da sigortacılık sektörünün gelişim gösteremediği görülmektedir. MINT ekonomileri içerisinde özellikle Endonezya'da hayat branşı yaklaşık %70'lik bir ağırlığa sahipken, Türk sigortacılık sektöründe hayat dışı branşının yaklaşık %90'lık ağırlığı dikkat çekmektedir. Diğer taraftan MINT ekonomileri genelinde sigortacılık sektörünün yeterince gelişmemiş olması bu ülkelerin sigortacılık sektöründe geleceğe yönelik büyük bir potansiyelin varlığına da işaret etmektedir.

Sonuç olarak, MINT ekonomilerinde reformların hayata geçirilmesi, genç ve çalışabilir nüfusun yoğunluğundan kaynaklı avantajların değerlendirilmesi, bu ekonomilerde kalıcı ve sürekli büyümenin gerçekleşmesini ve kişi başına düşen gelirin daha da artırılmasını sağlayacaktır. Artan kişi başına düşen gelir ve genç nüfus MINT ekonomilerinde sigorta ürünlerine olan talebin ve dolayısıyla hali hazırda yeterince gelişmemiş sigortacılık sektörünün daha da büyümesine yol açacaktır.

KAYNAKÇA

- AĞIR, Hüseyin .& YILDIRIM, Selvi (2015), Türkiye ile BRICS Ekonomilerinin Makroekonomik Performans Karşılaştırması: Betimsel Bir Analiz, KSÜ Sosyal Bilimler Dergisi / KSU Journal of Social Sciences 12 (2).
- ADEKOLA, Paul Oluwatomipe, ALLEN, Abimbola Adebimpe., OLAWOLE-ISAAC, Adebanke, AKANBİ, Moses Ayokunle & ADEWUMI, Opeyemi (2016), Unemployment in Nigeria: A Challenge of Demographic Change? International Journal of Scientific Research in Multidisciplinary Studies, Volume 2, Issue 5.
- AKPAN, Uduak S., ISIHAKA, Salisu R., ASONGU, Simplice A. (2014), Determinants of Foreign Direct Investment in Fast-Growing Economies: A Study of BRICS and MINT, AGDI Working Paper WP/14/002.
- EDO, Samson & IKELEGBE, Augustine (2014), The Nigerian Economy, Reforms, Emerging Trends and Prospects, CPED Monograph Series.
- EĞİLMEZ, Mahfi (2014), Türkiye Ekonomisinin Görünümü <http://www.mahfiegilmez.com/2014/01/turkiye-ekonomisinin-gorunumu.html> (03.02.2018).
- HAIBIN, Niu, (2012), "BRICS in Global Governance, a Progressive Force?", Dialogue on Globalization, Friedrich Ebert Stiftung, FES NEW YORK, April 2012, <http://library.fes.de/pdf-files/iez/global/09048.pdf>, (01.02.2018).
- KOÇ, Selçuk (2011), Yükselen Ekonomiler ve Cari Denge Analizi, Ekin Yayınevi, Bursa.
- KOKOTOVIC, Filip & KURECIC, Petar (2016), The MINT Countries: A Regression Analysis of The Selected Economic Features, <https://www.researchgate.net/publication/303264978> (04.02.2018).
- ORHANER, Emine (2013), Sigortacılık, Siyasal Kitabevi, Ankara.
- SCALERA, Francesco & TODRI, Artida. (2016), "Markets' Globalization nd Emerging Economies The MINTs Economic Growth: Developments and Prospects", International Journal of Business and Commerce, Vol. 5, No:02, 38-55.
- SCALERA, Francesco & TALPOVA, Sylva Zakova (2014), "International Recession and MINTs Development: An Investment Opportunity to Relaunch Italian Companies?", 10th International Strategic Management Conference, 1248-1259.
- YILMAZ, Emre. (2014), "Ekonomik Düzlemde Yeni Seneryo: BRIC Ülke Bloku Yerine Türkiyeli MINT", Konya Ticaret Odası, Etüd-Araştırma Servisi.
- YÜKSELER, Zafer, "Türkiye'nin Görel Makroekonomik Performansı - 2003-2016 Dönemi Ülke Karşılaştırması" https://www.researchgate.net/publication/318497727_Turkiye%27nin_Makroekonomik_Performansi_2003-2016_Donemi_Ulke_Karsilastirmasi.

İnternet Kaynakları

- AA (2017), Afrika'nın kalbi Nijerya, <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/afrikanin-kalbi-nijerya/834644> (01.02.2018).

- AAUI(2017),Indonesia General Insurance Market Update, http://www.indonesia-rendezvous.com/upldoc/Indonesia_Update_2017.pdf (01.02.2018).
- CIA (2018), Export and Imports Partners, <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/fields/2050.html> (02.02.2018).
- COUNTRYMETERS (2018), MINT Ülkeleri Nüfus Verileri, [http://countrymeters.info/en/Nigeria, Turkey, Mexico, Indonesia](http://countrymeters.info/en/Nigeria,Turkey,Mexico,Indonesia) (02.02.2018).
- EY (2018), Mexico Insurance Report 2018, [https://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/EY-mexico-insurance-report-2018/\\$FILE/EY-mexico-insurance-report-2018.pdf](https://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/EY-mexico-insurance-report-2018/$FILE/EY-mexico-insurance-report-2018.pdf) (04.02.2018).
- IMF (2018), Indonesia, Country Report No. 18/33, file:///C:/Users/9480/Downloads/cr1833%20(1).pdf (05.02.2018).
- IMF (2017), World Economic Outlook, <http://www.imf.org/external/pubs/ft/weo/2018/01/weodata/index.aspx> (04.02.2018).
- NBS (2018), National Bureau of Statistics, <http://www.nigerianstat.gov.ng/> (04.02.2018).
- OECD (2016), Mexico, OECD Economic Surveys, <http://www.oecd.org/eco/surveys/indonesia-2016-OECD-economic-survey-overview-english.pdf> (04.01.2018).
- OECD (2017), Mexico, OECD Economic Surveys, <https://www.oecd.org/eco/surveys/Mexico-2017-OECD-economic-survey-overview.pdf> (04.01.2018).
- PwC (2017), The World in 2050, <https://www.pwc.com/gx/en/issues/economy/the-world-in-2050.html> (04.02.2018).
- PwC (2015), Africa Insurance Trends, <https://www.pwc.com/ng/en/assets/pdf/nigeria-insurance-survey.pdf> (02.02.2018).
- SWISS Re, Sigma, World Insurance in 2009-2017, http://www.swissre.com/library/publication-sigma/sigma_3_2017_en.html (04.01.2018).
- UNDP (2018), Human Development Index, <http://hdr.undp.org/en/2016-report>, (04.02.2018).
- WORLD BANK, World Developments Indicators, <http://wdi.worldbank.org/table/1.3> (04.02.2018).
- WEF (2018), Global Competitiveness Index, <https://www.weforum.org/reports/the-global-competitiveness-report-2017-2018> (04.02.2018).

